DISPUTATIO INAUGURALIS,

QUÆDAM

De Hominum Varietatibus, et harum Cauſis, exponens.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

JOANNES HUNTER.

SCOTO-BRITANNUS,

Societ. Med. Soc. Hon.

——The ſpacious Weſt,
And all the teeming regions of the South,
Hold not a quarry, to the curious flight
Of Knowledge, half ſo tempting or ſo fair
As MAN to MAN. AKENSIDE.

Prid. Id. Junii, hora locoque ſolitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXV.

6

Viris Egregiis,

GULIELMO CULLEN, M. D.

Colleg. Reg. Med. Edinenſ. Praeſ.

Med. Reg. Prim.

Et Medicinae uſus in Academia Edinenſi

Profeſſori inclyto,

Cui, quicquid rei medicae norit,

Acceptum fere referendum,

Grato animo, agnoſcit;

Et

ANDREÆ DUNCAN, M. D.

Ob ejus erga ſe amicitiam,

Et accepta beneficia;

Denique,

SOCIETATI MEDICINÆ

Studioſorum Edinenſi;

In qua, primum aliorum opiniones excutere, ad verum mentem fingere, et nullius jurare in verba magiſtri, didicit;

HANC CHARTAM

D. D. D. Q.

JOANNES HUNTER.

For

Mr Dennison

From his Frien

& fellow Candid

the Author

DISPUTATIO INAUGURALIS,

QUÆDAM

De Varietatibus Hominum, et harum Cauſis, exponens.

DE varietatibus Hominum, et harum cauſis, ſcripturus, non eſt, quod rei dignitatem probare laborem. Plurima de animalibus, de natura rerum ac deorum, multi ſcripſerunt; ſuntque etiam ac fuerunt, qui mentis humanae vires et facultates indagare conati ſunt. Verum, quod ad hominis faciem externam, vultum, colorem, corporis magnitudinem, caeteraque ſimilia attinet, nihil dilucide a quoquam fere ſcriptore dictum eſt. Plurimas autem hominum diverſitates ac diſcrepantias extare, neutiquam inficiandum eſt. Nonne enim ſtirpe eadem orti, iiſdemque parentibus geniti, temperamentis, valetudine, robore, ſtatura, colore, forma, maximeque animi ingenio ac indole, inter ſeſe differunt? Majorque etiam, ſub di-

verſo coelo degentium, regioneſque orbis terrarum disjunctas, et longe inter ſe diſſitas incolentium, diverſitas reperitur. Colore albo aut nigro, corpore formoſo aut horrido, humanitate aut ſaevitia, indole urbana aut rudi, alii ab aliis diſtinguuntur.

Tantae diſcrepantiae, tamque omnibus notae, materiam, in qua philoſophi, rerumque naturalium ſtudioſi, ſeſe exerceant, dignam quidem ſuppeditant. Quae, plurimis * has res agitantibus, ac mente cauſas revolventibus, tantae apparuerunt, quantae a cauſis naturalibus nequaquam pendere, ſed ad rerum omnium Gubernatoris voluntatem, naturae ſupremam legem, referendae viderentur; tanquam ille tam variis et diverſis notis a principio homines deſignaſſet. Cui viae philoſophandi inſiſtentes, omniaque, quorum rationem reddere non poſſumus, operae divinae tribuentes, oſtium obſeramus, omneſque fontes claudimus, e quibus omnia, quae vitam ornant, artes promovent, denique mentis humanae vim ac facultates amplificant, oriuntur. Quae cum ita ſint, ideo, quid certi in illorum opinione ſit, qui diverſitates omnes Numini imputant, et idcirco hominum diverſas eſſe ſpecies exiſtimant, ante omnia inquirere, operae pretium eſt.

Diverſitates tantas eſſe, ſpecierum diverſarum fautores contendunt, ut nullo modo, ſive coelo ſive aliis cauſis externis, explicabiles eas exiſtiment. Quae, inquiunt, cauſa eſt coloris cuprei, menti imberbis, Americanorum,

* Sketches of the hiſtory of man, Vol. I. Sk. I.

ricanorum, nigrarum mulierum Samoidearum papillarum, Afrorum nigri coloris et labiorum craſſorum, Promontorium Spei Bonae incolentium mulierum pudendorum tumidorum? Haec cum multis aliis quis mortalis explicaverit? Non explicanda, ſed ad Numen referenda, affirmant *.

Quantum ſcientiae obſtet ſuperſtitio illa, quae omnia ad divinam operam nutumque Numinis, quae nobis inexplicabilia videntur, refert, ſupra dictum eſt. Et, praeter has diverſitates, tametſi nobis non explicandas, occurrunt aliae aeque inexplicabiles, ubi nulla tamen ſpeciei diverſae ſuſpicio concipitur. Quis celſas Scotorum malas explicaverit? Nemo; an ideo ſpecie diſcrepare habendi ſunt? Neque ulla oculorum caeruleorum Gothorum † ratio adhuc reddita eſt. Ideoque ii quoque ſpecie diverſa ſunt? Hoc modo ratiocinandi, eadem in familia ſpecies diverſas eſſe, ſequeretur.

Ut ſpecies hominum diverſas eſſe probarent, ad mentis etiam facultates decurrerunt ‡. Hic fortis eſt; ille timidus. Quomodo igitur ii ejuſdem ſpeciei eſſe poſſunt? Hic advenas animo volente accipit; ille totis viribus repellit. Ii quoque ejuſdem ſpeciei ſunt? Si ita res eſſet, et diſcrepantiae hujuſmodi pro ſpeciei diverſae ſignis notiſque certis accipiendae eſſent, nonne unaquaeque fere familia ſpecies diverſas gignere? nonne

* Sk. of the hiſt. of Man, Vol. I. p. 12.

† Lin. Faun. Suec. p. 1.

‡ Sk. of the hiſt. of man, Vol. I. p. 15.

ne idem homo diverſis temporibus ſimiliter ſibi ip
ſpecie diſcrepare, dici poſſet ?

Qui hanc opinionem, ſpecies diverſas eſſe, tuentu
iis argumentis non contenti, alia e cauſa finali petun
Cum enim regiones hominibus habitandae, coelo, ſol
ardore, et aliis caſibus innumerabilibus, ex toto int
ſe diverſae ſint; igitur alias hominum ſpecies aliis r
gionibus neceſſario accommodari credunt *. Sed qu
dixerit, ſapientiae perfectae non magis conſentaneu
eſſe, animalibus diverſis eas dediſſe naturas, quae ad
quod forte ſe offert, ſe facile accommodent, quam unicu
que externorum mutationi ſpeciem novam aptatam
induſtria creaviſſe ?

Haec, quia non quaeſtio prorſus curioſa, igitur, non
ne aliqua cauſa, acerrime agitata eſt. Si enim dive
ſas eſſe hominum ſpecies concederetur, tum, in diſqui
tionibus medicis, naturalibus, civilibus, theologicis, d
nique in operibus omnibus quae de homine tractan
ſpeciatim differendum ; et quicquid de ſpecie qualib
diceretur, id ſumma injuria de qualibet altera foret, d
cendum. Non enim, ſi ita eſſet, ſapientiſſimum reru
Fabricatorem diverſas ſpecies, colore tantum, aut labi
craſſis aut naſo depreſſo, ſed natura etiam diverſa,
finem aliquem accommodata, diſtinctas creaturum f
iſſe, credibile eſt. Igitur, quicquid ex ſcriptis doctoru
hominum ab una ſpecie tractum, ad aliam deductu
eſt, id ſic omnino rueret ; et ratiocinandi fontes, e qu

* Sk. of the hiſt. of man, Vol. I. p. 10.

bus veritas ſaepe fluere credita eſt, ſcilicet variarum inter ſe gentium comparationes habitae, omnino clauderentur. Sed quid de his cenſendum, qui, licet homines ſpecie variare judicent, nihilo tamen minus de homine, ut in omnibus regionibus ſemper et omni ex parte quaſi eodem, tractare ubique perſtant?

Alius error hic culpandus eſt. Nam, dum hoc modo inter ſe de *ſpecie* contendunt auctores, quo ſenſu id vocabulum recipiant non explicant. Definitionem Raii a celeberrimo Buffon adſcitam, refutatam rejiciunt; ſed nullam ipſi ſubſtituunt. Sicque, ſpecie nuſquam definita, nihilominus hominum ſpecies diverſas eſſe pronunciant. Quod prius certe non licitum erat, quam ſenſus verbi *ſpecies* ſaltem eſſet expoſitus.

Quae cum ita ſint, ne alii nobis, quod nos iis, objiciant, noſtram vocis *ſpecies* definitionem, quoque modo noſtrae de ea notiones animo concipiantur, quaeſo, accipe.

Ut a natura, ejuſque contemplatione, omnes noſtrae rei cujuſlibet notiones oriuntur; ita ex eodem fonte, non ſcholarum dogmatis, et logicis diſquiſitionibus, vocis quoque *ſpecies* definitio petenda eſt. Quicunque hunc orbem terrarum circumſpectat, is repletum eum animalibus, paſſim ſeſe oculis ejus offerentibus, et inter alia ex illis ſimilitudinem prope perfectam arctiſſimamque affinitatem, inter plura maximam diſſimilitudinem, inveniet. Quam diverſitatem aut congruentiam intuens, animantes in varias, pro variis ſimilitu-

litudinibus et diſſimilitudinibus, claſſes protinus diſtri-
buet. Cumque ſaltus, ut aiunt, non faciat natura,
haud raro accidit, ut animalia inter ſe adeo ſimul ſimi-
lia et diſſimilia ſint, ut dubium interdum ſit, in quas
claſſes ſingula referenda ſint.

Quae autem hic regula, quae norma judicandi? S
duo quaelibet animalia, quibus inter ſe ſimilitudo non
ita perfecta eſt, ut pro certo eidem ſpeciei adjudices
prolem tamen alterutri parenti aut jam ſimilem, aut ali-
quando futuram, procreent; tum quantum quantum in-
ter ſeſe differant, illa ejuſdem tamen ſpeciei eſſe ha-
benda ſunt. Quae praefato ſpecies animalium ho
modo definienda mihi videtur.

Claſſis animalium, ubi ſingula cum ſingulis procre-
ant, et horum proles alia animalia, aut jam ſimili
claſſi, aut aliquando futura, etiam procreant.

Haec ſpeciei definitio exemplo ab homine, de quo a-
gitur, petito illuſtrari commode poteſt. Ex omnibus
quibus nomen hominis inditum, longiſſime diſcrepan-
tes marem et foeminam, hanc, Circaſſienſem pulcherri-
mam, illum, Afrum in Guinea dicte regione natum
nigerrimum et apprime deformem, ſeligito. Pon
praeterea, quod certe licet, marem et foeminam, ab illi
editos, et hujus libero in matrimonio cum maternis
illius cum paternis, popularibus conjunctos; et ſic,
poſt generationes aliquot foeminae proles matri, mar
patri, omnibus rebus ſimilis evaſerit, certe ipſos paren-
tes ejuſdem ſpeciei eſſe agnoſcendum eſt. Quam rem
etiam veram eſſe, nigrorum et alborum connubia quo-
tidi

idie demonſtrat. Quod, ſi quis hujus definitionis veri-atem rejiceret, quid ordinis, quid certi, in regno ani-nalium relinqueret? Altera in alteram ſpecies migra-et. Bos equus, ſimia homo fieret. Et, ſi a talibus oſitionibus, tam abſurdis, tam monſtroſis, ratio et ſen-ſus communis non abhorrerent, idque quod modo po-ſitum eſt, fieri tamen poſſe, acriter quis contenderet. Circumſpiciat mundum, naturam contempletur. Quid inveniſti? An multiplex rerum facies ſuppetit, qua notio tua confirmetur? Nonne animalium claſſes huc uſque diſcretae permanſerunt; et cur non in aeternum permaneant? Indomita enim et caeca cu do ſaepe commiſit, ut mutationes iſtiuſmodi, et genera nova, ſi fieri poſſet, exiſterent. Et in hoc multi ſumma cura laborarunt; ſed nondum novam ſpeciem perficere, aut unam in alteram vertere, valuit quiſquam. E quibus omnibus concludere licet, unamquamque animalium ſpeciem a Numine ſapientiſſimo finibus certis ab origi-ne circumſcriptam eſſe; et, impotente nullo amore, ut-ut naturae legibus repugnante, unquam diſcreta natu-ra quae ſunt animalia miſceri, aut perturbari poſſe. Reque vera, de pleriſque animalibus id dubium non eſt, quippe quae facies externa, et ſigna evidentia, primo intuitu diſtinguant; et de ſolo homine, pauciſ-que aliis ſpeciebus, maxima ex parte domeſticis, lis eſt. De quibus quod ſcriptores dubitarunt, hae duae cauſae ſunt. Prior, quia quaeque varietas et aberra-tio ab ordine generali, ſub oculis noſtris poſita, facil-lime obſervatur. Poſterior et longe valentior eſt, quia animalia,

animalia, curae noſtrae, contra illorum omnino inſtinctum, commiſſa, atque officiis et vivendi moribus, illis haud congruentibus, ſubjecta, hac ratione magnopere, et, quo majorem eorum curam ſuſcipimus, eo magis mutantur *. In canibus varietates prope infinitae apparent; qui vitam inter homines degentes, eadem, ac illi, patiuntur, luſibuſque et focis iiſdem fruuntur. Varietates canum, ſpecierum diverſitatem indicare, ſi quis diceret, quid aliud faceret, ac, ſi eodem tempore canem in utero ſpecies diverſas gerere, affirmaret? Haud enim raro eadem canis catulos variantes, quam varietatem ſpeciem illi appellarent, eodem partu enititur. Quibus autem diverſi et permanentes canum, ut aiunt, ordines ad ſpecies diverſas conſtituendas multum valere videntur; iis reſpondendum eſt, ordines nullos quidem ſine cura et diligentia hominum permanentes et conſtantes eſſe. Ita canem † Gallicum aut ‡ Odorum efficere, quam difficile ſit, quis ignorat?

Ob has rationes, homines ad eandem ſpeciem referendos exiſtimavi. Et, uti in plantarum natura, eadem ſpecies nonnunquam varietates plurimas comprehendit, quae omnes a coelo, ſolo, cultuque pendent ita, ut botanicorum verbis utar, diverſitates hominum, eodem modo, ejuſdem ſpeciei varietates eſſe habendae, et e cauſis naturalibus deducendae, ſunt.

Quantum

* Buffon, Vol. 12. p. 192. A Paris 1770, 12mo.

† Graium } Linnaei.
‡ Sagacem }

Quantum caſus ad homines afficiendos ac mutandos polleant, nemo certe ignorat. Ab his morbi fere omnes, et multiplices in corpore humano mutationes, pendent. Ad quorum effectus ac ſpeciei humanae varietates rite explicandas, et quomodo fiant dilucide monſtrandum, non ſolum naturae humanae ſcientia intima, quoad motiones ejus mutationeſque omnes, item incrementum et decrementum, ſed etiam rerum omnium, quae in hominem agere poſſunt, cognitio, quoad qualitates earum et agendi vires, alta neceſſaria eſt. Nam ad corporum quorumlibet duorum actionis inter ſe rationem reddendam, utrorumque natura cognoſcenda eſt. Quam ſcientiam quis poſſidet? Corporis humani naturam quis explicavit? Quis rerum naturae vires perſcrutatus eſt? Nemo. Multa enim caligine latent, niſi labore maximo, multorum hominum conjunctis ingeniis, et longi temporis ſpatio, non eruenda. Unde quam difficile mihi penſum impoſuerim, facile intellectu eſt. Quod utique, quaſi neceſſitate, non ſcribendi cupidine, aggredior. Et non dolori mihi, contra gaudio, erit, ſi, quod ſperare licet, viros clariſſimos, praeſertim hoc, quo hiſtoria naturalis adeo viget, tempore, ad ſtudia homine digna, a conchis papilionibuſque, hi mei conatus revocaverint.

Ut aliquam operis rationem exponam, id in partes quatuor diducere viſum eſt; quarum in prima, de hominum colore; in ſecunda, de ſtatura et forma; in tertia, de partium exceſſu aut defectu, aut aliis differentiis;

rentiis ; in quarta, de mentis facultatibus, verba facturus ſum. Ea capita, omnia quae quivis hujus terrarum orbis curioſus inſpector viſa narraverit, fere complectuntur.

CAPUT I.

De Colore.

Coloris varietates imprimis mirae ſunt. Ita albus, ruber, fuſcus, cupreus, denique omnes inter albedinem et nigritiem gradus medii coloris, alius aliis, hominibus contingunt. Quae res quo conſpectu facilior ſit, hominum, prout generatim iis differunt, colorum tabulam ſubjunxi. Quam non pro colorum hiſtoria juſta et abſoluta, ſed varietatum tantum exemplum quaſi, aut argumentum, propono.

TABULA COLORUM.

NIGRI.	Afri ſub rectis Solis radiis.
	Novi-Guinienſes.
	Novi-Batavi.
SUBNIGRI.	Mauri Africae ſeptentrionalis.
	Hottentoti, ejuſdem miridiem verſus incolae.

CU-

CUPREI. Indi orientales *.

RUBRI. Americani †.

FUSCI. Tartari.
Perſae.
Arabes.
Afri Mari Mediterraneo accolae.
Chinenſes ‡.

SUBFUSCI. Europaei meridionales.
Uti Siculi.
Abyſſini.
Hiſpanenſes.
Turci.
Aliique.
Samoidei et Lapponiae incolae.

ALBI. Europaei reliqui fere omnes.
Uti Sueci.
Dani.
Angli.
Germani.
Poloni.
Aliique.

Kabardinſki,

* Hi, etſi colore, prout atrior paulo aut candidior ſit, variantes, ad cupreum magis minuſve omnes accedunt.

† Qui color e cupreo vix diſcrepat. Septentrionalem Americae tractum tenentes ita magis albeſcunt, ut colorem rubrum haud omnino amittant.

‡ Omnium fuſcum inter et album colorum Chinenſes ſunt; ad meridiem ſcilicet fuſci, ad ſeptentrionem albi.

Kabardinſki *.
Georgiani.
Mingreliae incolae †.

Quae colorum tam diverſorum cauſae ſint? Ad i difficile reſponſu eſt: Cujus tamen rei multiplices cau ſas philoſophi attentarunt. Qui philoſophiam ſuan e ſcriptis ſacris depromunt, atque inde opera omni naturae explicant, ii Cainum pro patre nigrorum ha bent, et omnes, a variis alborum et nigrorum inter ſ mixturis, medios gradus deducunt ‡. Qua utique d re inter iſtiuſmodi philoſophos neutiquam convenit dum alii pro Hamo acerrime ſtant ||, nec Iſmaeli fau tores deſunt §. Alii ad alias res, ut Solis ardorem, vapo res denſos ¶, et arenae urentis viciniam, decurrun Quas opiniones nec firmare nec refellere, ſed potius rebus veris argumentum deducere, mihi in animo eſt.

Coloris ſine controverſia ſedes eſt cutis, per quan totam non diffunditur, ſed tantummodo partem, cu ticulam dictam, quam epidermis et reticulum conſti tuunt, et ex his praecipue reticulum, occupat **. Ni gri

* Buffon. tom. 5. p. 20.

† Incolae inſularum quarundam in oceano magno Pacifico hu forſan relegandi ſunt.

‡ Eſſai ſur la populat. de l'Amerique, tom. 4. liv. 7. cap. 19.

|| Id. cap. 13.

§ Spectacle de la nature.

¶ La bibliotheque impartiale, tom. 5. Mars et Avril, p. 227.

** Albin. de Color. Æthiop. p. 6.

gris quam albis cuticula craſſior duriorque eo eſt, quod his quaſi mucus tenuis, illis membrana denſa reticulum ſit †. Alborum epidermis tranſlucida, tenuiſſimae cornu laminae ſpeciem praebet; eorundem reticulum muco coacto haud diſſimile eſt, et ex eodem indurato epidermis conſtare videtur. Quam ei formam materiamque etiam veram eſſe, nonnulli quidem docent ‡. Licet autem de ea nequaquam inter anatomicos convenerit, et rem conſtituere noſtrum non ſit, paucis utique attingere propoſiti ratio exigit.

In albis quicquid partium ſubter cutem, aut potius cuticulam, colorem mutat, id corporis etiam colorem, propter cuticulae pelluciditatem, mutat. In ictero, cutis ex ſanguine bile tincto flaveſcit, et ſanguinis plus ſolito in vultus vaſa impulſum verecundiam efficit. Et typhi ſpecies, Indis occidentalibus fere propria, febris flava eo dicitur, quod, ſero flavo in vaſa cutis congeſto, haec flavedine tingitur. Quinetiam pigmenta intra epidermidem applicata, colorem adeo conſtantem imprimunt, ut ad extremam vitam permaneat. Pulvere tormentario cuti inuſtus color, quamdiu permaneat, quis ignorat? Similique aliquo modo cutem pingere, et variis figuris, ornamenti cauſa, diſtinguere, multae barbarae gentes ‖ conſueverunt, uti majores noſtri §.

E

† Haller. phyſiolog. tom. 5. p. 17.
‡ Ibid. p. 19.
‖ Hawkſworth's voyag. vol. 2. p. 191.
§ Caeſar. comment. lib. v. cap, x.

E quibus rebus haec colligenda videntur. Primumque vaſorum expers, ſaltem pauciſſimis inſtructa, cuticula dicenda eſt. Si enim vaſis paulo pluribus inſtructa eſſet, bilem ſanguine mixtam ad partes intimas, et receſſus interiores, admitteret; et ſic quid obſtaret, quin flavedo, aeque ac alter color a pigmentis effectus, aliquamdiu permaneret? Porro, cum cuticulae pigmentis coloratae ſtatus adeo fixus ſit, ea res illam ex partibus diu manentibus conſtare, ideoque etiam pauciſſimis, ſi ullis, vaſis inſtructam eſſe, oſtendit. Oſſa partibus corporis, vaſis abundantibus, non annumerant ſcriptores; quae tamen colore tincta, particulas omnes mutare prius non deſinunt, quam priſtinum colorem recuperarint. Unde cuticulam pauciſſimis, ſi ullis, vaſis inſtructam, ſuaſque partes componentes vix unquam mutare, pro certo haberi poteſt.

His de colore, et ſedis ejus ſtructura, expoſitis, cauſae ejuſdem, et imprimis nigredinis, inveſtigandae ſunt. Et in his regionibus epidermidis et reticuli coloris mutationis cauſas primum inquirere, fortaſſe pretium operis eſt; eoque magis, quod natura ſimplex ad eadem efficienda iiſdem plerumque cauſis utitur.

Aer, ſqualor, et Solis ardor, pelluciditate cuticulae deleta, fuſcum dant colorem, eamque ſimul duriorem efficiunt.

Qui manus ſuas candentes niteſcere velit, ei a Sole et ſqualore eas defendere non ſufficit, niſi etiam ab aëre caveat, quod mulieribus bene notum eſt, quae manicis omnibus temporibus utuntur. Praeterea, co-

lor

faciei, in nullis aeque ac aliarum corporis partium
per tectarum, pulcher eſt, etiamſi nunquam Soli
oneretur.

Neque qui ſordida opera faciunt, iis unquam manus
lent. Pulvis tormentarius, uti ſupra relatum eſt,
er epidermidem inſinuatus, colorem nigrum prae-
Idem hoc, ſed minore gradu, ſordes et pigmenta
ere poſſunt. Quam rem confirmare videtur im-
nditiarum uſus, quibus ſe, quo nigriores ſint, ob-
re nigri ſolent.

Cauſa potentiſſima ardor Solis eſt. Cujus vim o-
dit facies candidiſſima ei objecta, candorem om-
uno die amittens, et fuſca aut rubra quaſi eva-
s. Idem aeſtate in rufos cute candentes praecipue
ax eſt; maculiſque fuſcis totam cutem, maxime
manus et vultum, quippe ei magis objectos,
d pro morbo nomine Ephelide Linnaeus habet *,
it. Nec dubium eſt, quin, ſi ſatis diu ardor ad-
veretur, eundem fuſcum colorem tota cutis tra-
et.

Si igitur hae cauſae, aër nempe et Solis ardor, his
regionibus, ubi propter tecta et velamenta, tantum
iis tegimur, tantas mutationes inducere poſſunt,
te, in regionibus multo calidioribus, ubi nudi Soli
enti, omnibus fere temporibus, homines objiciun-
, plus nigredinis effici, neutiquam eſt mirandum.

Prae-

* Amoenit. academ. vol. 6. p. 483.

Praeterque Solis ardorem, et aëris, ubi ei patet ali quis, injuriam, aliae cauſae majorem, qualis Afrorun eſt, nigredinem inferunt.

Partes cuticulae rariſſime mutari antea dictum eſt et fortaſſe eo rarius, quo craſſior ea ſit. Ideoque, cun eaedem particulae magno calori diuque objiciuntur magnus ſit effectus, id eſt, multum nigredinis ſubnaſ catur, neceſſe eſt. Ad quod augendum, pigmenta quibus, ut dictum eſt, ad corpora ſua nigriora, ſive, u ipſis videtur, pulchriora, reddenda, porro valere certun eſt.

Nigrorum quam candidorum craſſior et denſior cu ticula eſſe dicta eſt; eoque, oblatis nigredinis cauſi nigrior quoque erit; ſi quidem ea denſitas efficit, u poteſtatibus nigredinem facientibus plures particula objiciantur. Omnes enim qui in rebus opticis ve ſantur, bene norunt, laminas quaſlibet tranſparent et coloratas colorem vividiorem, magiſque intenſum, dere, quo plures, alii alia, imponuntur; quia radii luc ab una tranſmiſſi, ab alia reflectuntur, ſplendorque col ris numeri radiorum reflexorum rationem ſemper habe Ubi autem ad nigritiem, quam lucis abſentia conſtitui laminarum color accedit, radii ab una non ſuffoca ab alia utique delentur, ſicque, luce nec tranſmiſ nec reflexa, color niger exiſtit. Quod, ſi requiritu quomodo cuticula nigrorum quam candidorum denſi fiat, quanquam id ad ſententiam explicare nequimu paucis illuſtrare conabimur.

Solis et aëris in noſtrum corpus actio quaſi ſtimulus ſt, et ex iis legibus, quae ſtimulantia regunt, agit. Cu-us ſtimuli, cutem urentis et fricantis, effectus eſt, ıanc ſemper duriorem et craſſiorem reddere, ut opi-icum manibus, et omni corporis, quam ſtimulus affi-it, parti uſu venit. Eodem modo aër et radii Solis, ctione ſtimulante, denſiorem cutem reddunt. Quod utis craſſior fiat, cauſa finalis patet, et modus quo ive a Sole, ſive ab aliis rebus fricantibus, craſſeſcit, i-lem fere eſt. Partium irritatio pleniorem humorum nfluxum ſollicitat, et vaſorum, incremento aut repa-ationi inſervientium, auget actionem. Quod quidem raeterea Solis, et aliarum poteſtatum, attritu frequente utem ſtimulantium, actionis ſimilitudinem magnam ſtendit, progreſſus actionis in utroque caſu idem eſt. Stimulantia et fricantia primum cuti, adhuc tenerae, pplicata, veſicas plurimas excitant; contra quae, poſt ertum temporis ſpatium, durior, craſſior, tandem callo-a evadit; et nunquam deinde cauſis iiſdem in veſi-ulas inflari poteſt. Similiterque, cum Solis meridio-ıalis corpora noſtra adurentes radii, veſicas multas in ute excitaverint, talem porro effectum neque eadem orpora regioni aſſueta, neque ejus ab initio cul-ores, unquam recipiunt.

Cutis igitur intemperie aëris et ardore Solis denſior, rectiſque Solis radiis ac pigmentis nigrior reddita, no-ſtram de colore doctrinam totam abſolvit.

Explicatio nunc tradita quantum rebus veris con-

firmetur, quantumque ad has explicandas pertineat, proxime inquirendum eſt.

Cum nigri omnes candidi naſcantur *, et ſic aliquamdiu permaneant; ex ea re Solem et aërem, ad cutem in colorem nigrum mutandam, neceſſarios eſſe apparet. Idemque porro probant veſicatoria, et ambuſtiones, corporibus nigrorum applicata, quae partes ita in albedinem mutant, ut color niger, niſi multos poſt dies, non reducatur †. Partes etiam corporis magis tectae, et a Sole atque aëre defenſae, colorem album primigenium haud amittunt, ut in iis nigris cernitur, qui glandem praeputio tectam habent ‡.

Gentes omnes intra Zonam Torridam habitantes, colorem magis vel minus ad nigredinem vergentem habent. Haec obſervatio prope perpetua opinionem ſupra relatam ſine dubio tuetur. At non ita rem ſe habere, et numerum candidorum in Torrida Zona haud parvum nonnulli objiciunt §. Quod, licet ex toto inficiari non poſſim, nihilo tamen minus Zonae Torridae incolas, omnium nigerrimos eſſe, et omnes fere colore fuſco, et ad nigredinem accedente, imbui ſatis conſtat.

Verumtamen, quoniam cauſa nigredinis, ut a nobis tradita, nequaquam ſimplex eſt; neque a majore aut minore ad Circulum Æquinoctialem vicinitate ſola pendet;

* Hiſtoire generale des voyages par M. L'Abbe Prevoſt, tom. 4. p. 590. † Ibid. tom. 3. p. 163.

‡ Hiſt. de l'Academie des Sciences, an. 1702, p. 32.

§ Eſſai ſur la population de l'Amerique, tom 4. livre 7. chap. 14.

pendet; et, parte una aut altera cauſae abſente, effectus omnino rueret; igitur haud alienum a propoſito noſtro erit, utrum gentium Zonae Torridae candidiorum ratio, ad ea, quae a nobis allata ſunt, refellenda, an confirmanda, pertineat, inquirere.

Ad quem laborem breviorem reddendum, quaedam prius generaliter dicenda videntur.

Calor non ſemper, pro majore aut minore regionum a Circulo Æquinoctiali diſtantia, minor majorve reperitur.

Propter vapores e mari orientes, et ab eodem aſſidue ventos afflantes, qui utrique ad terram refrigerandam pertinent, inſulae non aeque ac terrae continentes calleſiunt.

Calorem quoque montana, aut montibus vicina loca, magnopere temperant. Cujus rei mox ratio reddetur.

Porro, frigus et calorem, qua augendo, qua minuendo, ventus varie temperat; a regionibus calidis et Sole torrefactis veniens, calorem, a canis gelidiſque montibus afflans, frigus, ſecum afferens.

In locis denique quibus calor idem eſt, idem quoque color non ideo ſequitur; ad quem mutandum, haud parum confert varius vitae cultus.

Has obſervationes paucis exemplis illuſtrabo. Quodque ad primam attinet; plurimae inſulae aëre temperatiore, eaeque potiſſimum, quae longius a terris continentibus diſſident, recreantur*. Quomodo illas habitantes

* Hawkeſworth's voyages, Vol. II. p. 246.

bitantes candorem ſervent, eorum, qui oceani meridionalis Pacifici magni nomine inſulas incolunt *, exemplum docebit. India fere omnis Orientalis, qua ad meridiem vergit, in inſulas aut peninſulas dividitur; quod, ex parte quare color cupreus ſeu fuſcus, non niger, illic ſit, explanat.

Quod ad alteram obſervationem attinet; Abyſſini, ſub ipſo Æquinoctio ſiti, tamen candent. Apud eoſdem mercurius in barometro non altitudinem digitorum viginti ſuperat; unde Abyſſiniam, terrae forſitan partem altiſſimam hominibus habitatam, ſupra telluris ſuperficiem ſaltem duo millia paſſuum, eminere apparet. Ea altitudo, nemo qui montes aſcendit, non expertus eſt, quam calorem valde imminuat. Ita montes quoſdam Americanos, nix alta et glacies horrida, licet ſub Sole recta poſitos, totum annum obtegit. Quin et ſummum ipſius Ætnae jugum aeternam nivem habet†. Ut igitur altitudinem calori moderari verum certumque his exemplis eſt, ita nec ejus explicatio difficilis. Quam ſi plenius tractare non licet, paucis tamen eam attingam.

Calorem, radii lucis a Sole projecti, et in materiam aliquam aut recta incidentes, aut in eam repercuſſi, faciunt. Qui utique in omni materia, in quamcunque radii incidant, idem non reperitur; ſiquidem in corpora tralucida, eundem calorem, quem, in opaca inci-

* Hawk. Vol. II. p. 187.

† Brydon's Letters, Vol. I. Let. X.

ncidentes, neutiquam excitant. Hoc clariſſime eo ɔrobatur, quod ſpeculi metallici concavi, radiis ſola-ibus oppoſiti, focus in aquam conjectus, non fervet, ıut calorem ullum edit; etſi cuprum, vel aliud quodvis metallum eidem objectum, temporis puncto liqueſcit, aut diſſipatur. Cumque, in lucis per corpus traucidum tranſitu, eo minus caloris excitetur, quo tenuius aut pellucidius corpus eſt; aër autem eo tenuiɔr, quo altior ſupra terram, ſit; ita is, ob eam cauſam, acilius ac prope ſine ullo obſtaculo, lucem tranſmittit. Nam lux calorem eo magis ciere videtur, quo magis ranſitui ejus obſiſtitur. Sed hac de re haec dixiſſe at eſt.

Quantum ad calorem mutandum ventus valeat, America exemplo eſt, ubi ſeptentrionali vento vigente eo uſque frigus intenditur, ut una nocte flumina congelata, innavigabilia fiant. Idem etiam Africa oſtendit; ubi venti arenas torrentes, per multa millia paſſuum verrentes volventeſque, calorem vix tolerabilem excitant.

Ut vitae cultus quid valeat illuſtrem; qui ſemper veſte teguntur, et ſe tectis plerumque abdunt, ii cauſis colorem mutantibus neutiquam objiciuntur, eoque candorem retinent. Quod Europaeis regiones calidas habitantibus uſu venit, qui, priſtino vivendi more retento, veſtimentis uti perſeverant; cum indigenae* nudi

* Hiſtoire gen. des voyages, par M, l'Abbe Prevoſt, tom. IV. pag. 411.

nudi Solis et ventorum vehementiae uſque pateant. Cum autem horum aliquis aëri et Soli ſeſe nunquam objicit, ut mulieribus † ſaepe accidit, ii colorem multo reliquis meliorem ſortiuntur.

Quod autem homines albos in regionibus calidis, ubi obſervationes ſupra allatae candorem explicare nullo modo valent, exiſtere objicitur; idque, ut in Abyſſinia, in inſulis Java et Madagaſcar dictis ‡, ubi ſimul albi et nigri reperiuntur, verum eſt; ea res vere aliter explicabilis eſt. Nam hos albos et nigros diverſarum originum eſſe, nec colore tantum, ſed vivendi ratione, multiſque aliis externis rebus, diſcrepare, obſervandum eſt. Certumque et exploratum eſt, non inter eorum locorum ab initio incolas illa diſcrimina ſuccreviſſe, ſed aliunde e regionibus, quarum temperies aut nigredini aut candori faviſſet, cum priſcis earum regionum cultoribus adveniſſe. Quod inficias nemo eat. Id enim eorum ſimilitudo valet, ut ex ea ſingulorum originem ad vicinam aliquam gentem facile referas; incolas Abyſſiniae nigros ab aliis Africae vicinis partibus illuc veniſſe deprehendas. Similiterque inſulas oceani magni Pacifici, nigri Afris, albi Europaeis, ſimillimi incolunt ‖. Quorum illi ſine dubio a terris Nova Guinea dictis migraverunt; hi, ut veriſimile eſt, ab Aſiae tractibus, magis ad ſeptentrionem vergentibus, profecti ſunt.

Noſtrae

† Buffon hiſt. naturel. tom. V. p. 40, 49, 70, 82, 90, &c.

‡ Ibid. p. 42, 160.

‖ Hawkeſ. voyage, tom. I. p. 548. Vol. II. p. 178.

Noſtrae porro opinioni objici poteſt, quod duae gentes ab initio diverſae, eaſdemque regiones habitantes, licet iiſdem cauſis externis pateant, nihilominus diverſae permanent. Verum in hac re duo conſideranda ſunt, ſcilicet gentes diverſas eadem ratione minime, ſed diverſiſſima, vivere. Nec ad aliquod ſemel effectum ſervandum, quam ad idem ab initio efficiendum, cauſas aeque validas ac vires vehementes neceſſarias eſſe. Hoc modo quamvis, in inſulis oceani maris Pacifici ſupra relatis, Solis ardor colorem ab albo ad nigrum mutare nequit; tamen ſemel effectum conſtantem reddere poteſt.

Color fuſcus, et ab albo divergens, Zona Torrida ſola haud continetur; quia plagarum Europae ac Aſiae Septentrionalium, ubi frigus cum nive et gelu in perenni ſocietate regnat, coloris fuſci homines ſunt †. Iidem miſerrimam degunt vitam; cibus ex piſcibus et feris conficitur. Pro pane, radices e terris defodiunt. Hyeme tectis reconduntur, niſi illis temporibus quibus fama coacti exeunt. Tecta ſub terra conſtruunt, quod, propter frigus intolerabile, neceſſario faciunt. Hoc vitae genus ſine dubio candori faciendo aut ſervando minime accommodatur. Dumque iidem piſces captant, aut feras venantur, diu aëris intemperiei objici neceſſe habent. Quae aëris inclementia, victuſque in piſcibus conſtans, ad cutem duriorem et craſſiorem reddendam, quam maxime pertinet; et ei incommodo

† Hiſt. gen. des voy. par. M. l'Abbe Prevoſt, Vol. 19. p. 65.

modo tecta fumo involuta neutiquam erunt remedio. Hoc, quantum aëris intemperies in colore mutando per ſe fere efficere poſſit, exemplo eſt.

Haec ſunt quae de colore dicere habui, generaliter quidem, quia diſſertatiunculae hujus limites fuſius aut plenius dicere non permittebant; quae tamen ejuſmodi, ſpero, ſunt, quae ad colorem in omnibus caſibus explicandum paullulum conferre poſſint.

CAP. II.

De Statura et Forma.

Hominum ſtaturarum haud parva ſunt diſcrimina. Americae Meridionalis locum quemdam incolentes ad ſeptem pedum altitudinem excreſcunt *; cum Zonam Frigidam habitantes vix quatuor aut quinque pedum altitudinem attingant †. Inſulae, *Huaheine* et *Marian* dictae, homines ſex pedum aut etiam ſeptem altos alunt ‡; contra Americae Meridionalis Promontorium, *Cape-Horn* dictum, habitantes parva ſunt ſtatura §. Sed quid plura, cum unaquaeque fere regio eadem omnia altitudinis hominum diſcrimina praebeat? Unde igitur ſunt?

Modus,

* Hawkeſworth voy. Vol. I. p. 31.

† Hiſt. gen. des voy. tom. par M. l'Albe Prevoſt, tom. 19. p. 65.

‡ Hawkeſworth, Vol. II. p. 254. Buffon, tom. 5, p. 52.

§ Hawk. voy. Vol. I. p. 391.

Modus, quo alimentum corporibus noſtris applicatur, vix adhuc inveſtigatus eſt, nec, quibus ea creſcunt, leges exploratae ſunt. Quod tametſi ita eſt, tamen, dum ei argumento major lux affulgeat, veriſimilia quaedam, aut quaſi probabilia, mihi proponere liceat.

Incrementum actioni cordis deberi videtur; cujus pulſibus renovatis fibrae noſtrae longiores reddantur, et in omnes partes diſtractae amplientur. Totius corporis humani, maximeque uteri, explicatione hoc illuſtratur. Sed actio cordis haud per ſe cauſa eſt; nec hominibus ac plantis eadem natura eſt. Hae ſe movere nequeunt, ſed creſcentes ad altitudinem juſtam aſſurgunt; quod in homine aliter ſe habet, qui ſine motu, ſine actione, vix ad perfectionem perducitur. Pulſibus igitur iteratis cordis, actio et motus corporis etiam conjungenda ſunt: Quae, omnes noſtri, partes, quaſi diſtendendo, in longitudinem et magnitudinem, augent. Quantum haec cauſa valeat, unicuique, qui ſingulare partis cujuſvis, multum exercitatae, incrementum, magnitudinem minime naturalem, a cauſis diſtrahentibus, ut in tumoribus multis ortam, et notum illud aurium augmen, quod in aures magni ponderis efficiunt *, contemplatus eſt, patebit. Incrementum igitur, cum actionis cordis, tum motus corporis, rationem habebit. Quibus utique ſemper con-

 tinuatis,

* Buffon, tom. 6. p. 34. Dampier, vol. 1. p. 32. Hawkeſworth, vol. 1. p. 311.

tinuatis, non ſemper creſcit quoque corpus, quia fi-
brarum muſcularium actionibus, rigor magnus ab hi
ipſis effectus, non ſolum incremento, ſed vitae quo-
que, aliquando finem imponit. Hic rigor ab actio-
num frequentia pendere hoc probatur, quod, quicun-
que, adhuc juvenis, immodico labore exercetur, i
vix unquam hominis magnitudinem attingit; quiqu
ſemper laborare, et durum vitae genus perſequi, co
guntur, ii haud ad ſenectutem aut hujus principi
quidem perveniunt, ſed immaturis annis, cum faci
tamen habituque vultus ſenili, ante diem extin
guuntur. Hoc modo cauſae incrementi ſeſe tanden
conficiunt.

Sic poſita incrementi hominum cauſa proxima, e
amque cordis actionem et corporis motum eſſe, par
tiumque rigorem, illius effectum finire, conſtituto
Quae cauſae remotae externae proximam afficiant, e
ſtaturae hominum varietates explanent, deinceps eſ
dicendum.

Harum praecipua coelum, victus, exercitatio, et la-
bor ſunt.

Coelum aut calore aut frigore agit.

Calor, multis animalibus quaſi origo, omnibus na-
ſcentibus neceſſarius eſt; et in nobis, ſi motus et ſen-
ſus non cauſa eſt, ſaltem hi, quadam ex parte, et aliae
actiones noſtrae, eo carere puncto quidem temporis
ſine pernicie non poſſunt. Idem cor ſtimulans, ſen-
ſuum omnium acumen ac mobilitatem corporis huma-
ni, magnopere auget. Hinc regionum calidarum in-

colae

colae cito juſtam ſuam magnitudinem adipiſcuntur, t omni a parte abſoluti multo, regionum calidarum cultoribus, maturius perficiuntur. Anno octavo, nono, aut decimo, mulieres menſtruales, duodecimo mares apti veneri, fiunt * ; cum in regionibus frigidis, menſes ante annum decimum quartum, ſextum, et aliquando vigeſimum, non appareant; nec ante decimum octavum, aut aliquando vigeſimum etiam, concubitum mares tolerent. Corpus humanum idem calor neque augere, neque imminuere multum, poſſe videtur; id quod, in regionibus calidis pariter ac temperatis, magni ſimul parvique homines procreati argumento ſunt. Et, ſi quid in incrementi re valet, ad hoc imminuendum potius pertinere videtur, propterea quod ea cordis actio valida, et corporis motus magnus, hinc incrementum celer faciunt, illinc fibrarum rigorem, aut potius firmitatem, citius ſimul creant. Neque vera regionum calidarum incolae, temperatas habitantibus, plerumque ſtatura cedunt.

Frigus calori omnino contrarium, vel, ut accuratius loquar, caloris abſentia †, vi ſedante, qua pollet, motus omnes et irritabilitatem imminuendo, et ſtimulum omnem obtundendo, ad imminuendum corpus pertinet. In regionibus omnibus frigidioribus, torpor inducitur: Actio corporis, praecipue infantibus, parva; ideo ad extenſionem ejus et incrementum ſuſtentandum,

* Buffon, tom. 5. p. 60.

† Praelect. Doctor Black, Chemiae hujus Academ. Prof. Illuſt.

dum, parum accommodatur. Unde totum creſcendi opus maxima ex parte actione cordis peragitur. Ob quam cauſam, cum actionis et exercitationis effectus ſit, formoſa ac elegantia corpora reddere, neutiquam mirum eſſe debet, ſi, in regionibus perquam frigidis, nec ſtatura magna, nec forma elegante, homines ſunt. Quod dictum, omnia ſcriptorum de incolis terrae *Greenland* dictae, et aliarum Europae ac Aſiae ſeptentrionalis partium, obſervata, confirmant *. Frigus, ut alia naturae omnia, ita corpora noſtra, minime vero haec eodem modo, ſcilicet calore dempto, quo illa, conſtringit. Idque in fibras ſenſui motuique inſervientes, qua eae ſeſe magis contrahere coguntur, agendo quidem praeſtat. Calor enim humanus, in regionibus omnibus, quamtumvis temperie coeli diverſis, vix ullam ſubit mutationem. Ea igitur conſtrictio, unicuique poteſtati, corporum noſtrorum partes in longitudinem aut amplitudinem augenti, obviam ibit. Eidem contraria relaxatio, quam calor dat, et de qua, cum de calore ut incrementi celeris cauſa agebatur, agi ſimul oportuit, in fibras quoque motrices agendo, hoc effecti praeſtat.

De exercitatione et labore, quia in corporis actione pariter conſiſtunt, et ſolum in hoc differunt, quod illam voluntas praecipit, hunc officii ratio exigit; ideo ſimul ſub motus corporei nomine tractabitur.

Motus

* Buffon, tom. 5. p. 3.

Motus corporis, ut aut vehemens, aut modicus, aut parvus, conſiderari poteſt.

Vehemens, rigore, qui actionem frequentiorem ſequitur, et exhauſtione poteſtatis vitalis, incrementum retardat et impedit.

Motus parvus aut quies, organis robur, quo officia rite peragantur, neceſſarium non impertit; nec corpori firmitatem, aut artubus eam, quam actio ſola parit, ſtabilitatem unquam tribuit. Obſervatu autem dignum eſt, eos motus et quietis effectus, aetate teneriore, priuſquam corpus, nullis deinde naturae viribus mutandum, uſus et conſuetudo informarunt, potiſſimum exiſtere. Corporibus enim adultis laborare prodeſt, ſaltem raro noxae eſt, et in iiſdem quies plethoram creare ſeu augere poteſt.

Supra dicta, ni fallor, opificum ſtaturam ſpectans conditio confirmat. Ii ſuam quiſque artem, a primis annis diſcere coacti, in officinis vitam exigunt. Ad terram depreſſi labore degravati, pro ſtatura et magnitudine hominum, quam nunquam aſſequuntur, gibbi, diſtorti, et pumiliones quaſi, evadunt; ita ut, Martialis iis verba "ſi ſolum ſpectes hominis caput, Hectora credas, ſi faciem videas, Aſtyanacta putes," apprime conveniant, reque vera capita magna plerumque habent. Eiſdem, loca, ſive meridiem ſive ſeptentrionem maxime ſpectantia, incolentes *, haud diſſimiles ſunt, et ob eandem ex parte cauſam, quae, aetate teneriore,

* Buffon, tom. 5. p. 3. Hawk. voy. vol. 1. p. 391, 392.

teneriore, nempe nimia quies, utriſque eſt communis.

Quibus media, exercitatio modica, quae ad incrementum corporis maximum confert, ſine dubio eligenda eſt. Quae vero modica habenda ſit, definitu eſt difficile; tanta ejus, ut eorum, qui de ſanitate diſputant, verbis utar, latitudo eſſe poteſt.

Ad cauſam, ſtaturam et magnitudinem hominum ſive augendam ſive imminuendam, potiſſimam, nempe, victum, nunc tranſeo. Cibus, etſi vitae hominum apprime neceſſarius; tamen, integrae valetudini conveniens, in alio alius, quoad quantitatem, magnopere variat. Quem parcum, ſtaturam exiguam dare, manifeſtum eſt. Creſcere enim augerique corpus, materiae ei alendo neceſſariae parte ſubducta, non poteſt. Contra, ſaepius ſumptus ac plenus imprimis corpus auget. Quantum ad boves et alia pecora alenda cibi copia valeat, unicuique pecuario notum eſt. Boves Scotiae montibus et campis ſterilibus producti, et in agris Angliae foecundioribus poſtea nutriti, ad magnitudinem duplam creſcunt.

Sed, praeter diverſitates cibi copiae, qualitatum etiam ſunt. Ita ad corpus humanum alendum, olera et caro minime aeque valent. Alimentis quibuſdam, ut carni, vino, piſcibus, aliquando aromatis conjunctis, plurimum ſtimuli ineſt. Hoc celerius incrementum, ſed ita, dat, ut ſtimulo quaſi aſſiduo corpus attritum multo citius conficiat.

E rebus farinariis partim, partim ex carne, victus paratus, quantum pleniſſimus optime concoqui poteſt, omni alio melior, expedit incrementum.

Hactenus de cauſis incrementi ſeparatim dictum eſt; jamque de iiſdem conjunctis dicendum videatur, eoque magis, quod omni fere in caſu ſimul conjunguntur. Verum, cum hujus chartae fines, me de ea re agere, et ejuſdem ad varias hominum gentes rationem deducere, prohibeant; ideo, ea omiſſa, ad id quod proximum eſt tranſeundum.

De varietatibus formae nunc dicendum. Eae profecto, totidem numero, quot homines, ſunt. Quis enim faciem, formam, habitumque vultus ſibi peculiarem, ab omnibus aliis dignoſcendam, non habet? Et, praeter quod ſibi haec quiſque propria habet, ſigna notaque etiam genti aut nationi propria non deſunt: Ita hanc naſus depreſſus, labia craſſa, illam oculi parvi aut magni, et aliam alia nota, millibus ſingulorum hominum communis, generatim diſtinguunt. Quae cauſae ſunt? Quas diverſitates, a ſpecierum nulla diverſitate, eſſe, eadem naſi depreſſio, aut labiorum craſſitudo, inter nos haud raro cernenda, declarant. Depreſſum Nigrorum naſum, arti multi*, alii naturae, tribuerunt. Et, eſto artis opus; tamen ſcrupuli, haud facile ſuperandi, reſtant. Saltem, quod ad me attinet, unde hominum diverſae inter ſe formae, et vultus lineamenta, ſint, quove

* Buffon. tom. 5. p. 132. Hiſt. gen. des voy. par M. l' Abbe Prevoſt. tom 3. p. 157.

quove referendae, neſcium me fateor. Quo auten
modo ea ſemel effecta permaneant, mox, ubi de gene
ratione agetur, dicendi occaſio dabitur.

CAP. III.

De Corporis humani Partium defectu vel exceſſu.

Si quis in verba ſcriptorum jurare paratus eſſet,
amplam hic, quam tractaret, materiam reperiret. Si
Arimaſpos uno oculo in fronte inſignes, Androgync
mare et foemina in uno conjunctis, et capitibus cani
nis homines, et ſine cervice praeferentibus oculos hu
meris, accepimus †. Patagonorum, intra pauco
quam de iis audivimus, annos, ſtatura duodecem pe
dum vix contenta, nunc amplius ſeptem non affecta
Quae omnia omnem fidem ſuperare, unuſquiſque fac
le videat.

Quin et qui veriſimiliora referunt, adeo et eoru
inter ſe teſtimonia diſcrepant, dum hic, ſe quod il
adfirmat, vidiſſe aut videndum cuiquam eſſe negat,
cui potiſſimum, an cuilibet omnino credendum ſi
prorſus ſit incertum. Et, quoniam quae veriora, a
contra, eſſent, ea judicatu difficillima imprimis mi
erant; ideo varietates certiores et exploratas magi
quas in hac re pertractarem, ſelegi. Jamque non, a
crur

† C. Plin. Natur. Hiſt. Lib. VII. Cap. 2,

cruribus prae aliis craſſioribus, aut altero quam alterum eſt craſſiore †, caudiſve, quas nonnulli utique eſſe credunt ‡, quidam homines praediti ſint, inquiſiturus ſum; quippe quae, nullis veris rebus obſervationibuſve fide paulo dignioribus, unde nobis aut ad explicandum, aut conjecturas faciendas, aditus eſſe poſſit, confirmentur.

Itaque defectus aut exceſſus, de quibus agitur, ejuſmodi ſunt, ſcilicet, mentum imberbe, mammae pendentes, aut pudenda prominentia.

Barba, inter nos, aliis rarior quidem, aliis denſior, vix unquam tamen deeſt. Item, in gentibus illis, quibus nullam a natura barbam datam, ſcriptores fere omnes nuper auctores fuerunt, pleriſque ſaltem, id falſum eſſe, et non a natura iis barbam negatam, ſed ab ipſis evulſam, recentiora teſtimonia confirmant §. Eſt igitur hic non magis defectus, quam promiſſa aliarum gentium barba exceſſus, et utraque tantum morum res eſt.

Neque quod ad mammas attinet, ulla mihi dubitatio datur, quin earum pendula inter quaſdam gentes longitudo ¶ peculiari mulierum lac infantibus prae- E bendi

† Buffon, Vol. V. p. 64.

‡ Origin and Progreſs of Language, Vol. 4. p. 259. 2d edit. Edin. 1774.

§ Dampier, Vol. I. p. 407. Hiſt. gen. des voy. par M. l'Abbe Prevoſt, tom. XVIII. p. 503. Hawk. voy. Vol. I. p. 608. Buffon, tom. V. p. 204. Charlevoix, tom. III. p. 179.

¶ Buffon, tom. V. p. 4, 55.

bendi mori debeatur. Si enim pars quaevis diſtenſi ne aut diſtractione amplior omnibus fit, uti antea o ſervatum eſt, an mammas, de quibus agitur, ſup humeros rejectas, et a lactantibus infantibus ſatis v hementer attractas, longiores fieri, mirandum eſt ?

De mulierum Africae maxime meridionalis pude dis, acriter decertatum eſt; aliis ſubligaculo natura bus praetento praeditas eſſe affirmantibus, aliis nil praeter communem mulierum naturam habere, co tendentibus. Quae miracula, ſive monſtra potiu ſive omnino, ſint, recentiſſimis teſtimoniis huc demu redire videntur, ut illic nymphae paulo turgidior et prominentiores ſint, vitium illis in regionibus minus mirandum, quod ne in hac quidem illud d eſſe certum eſt †.

Capillorum Differentiae.

Capilli maxime colore differunt. Quem utique i ter et cutis nexus quidam videtur. In regionibus on nibus, colorem cutis fuſcum, vel ab albo decedente ſemper nigri capilli comitantur. Contraque rufi a albi cum cute candida conjunguntur. Et ab iiſde cauſis, ſcilicet ad aërem et calorem aditu patente, trorumque, nempe et cutis et capillorum color, pende videtur. Cujus rei hoc argumentum eſt, quod, q mag

† Hawk. voy. Vol. III. p. 792.

magis minuſve capilli his cauſis objiciuntur, eo eorum magis minuſve ater color eſt. Sic tecti pili ſemper minus atri, quam nudati, ſunt.

Quod ad eorum texturam attinet, magnum diſcrimen eſſe videtur, quod aliorum molles criſpique, quaſi lanugo, aliorum duriores et craſſiores, ſunt. Quae hujus rei cauſa ſit, cum parum inter phyſiologos adhuc de pilorum natura convenerit, nos non auſi pro certo conſtituere, conjectura una aut altera contenti erimus.

Cum in ſummo corpore ſiti pili ſint, ita hoc afficientia, cum alia forſitan, tum praecipue evidenter humorum eo affluxus, eos afficiunt; et ita quidem, ut, quo major minorve affluxus eſt, eo majus minuſve incrementum eorum procedat. Hinc, uti omnibus tonſoribus notum eſt, aeſtate quam hyeme pili magis creſcunt. Quod de barba obſervandi occaſio praecipue eſt. Ideoque, in regionibus calidis, quam in frigidis, pili luxurioſius creſcunt, et ob id craſſiores et denſiores erunt. Quod re vera in omnibus fere regionibus, ut in Indis orientalibus et occidentalibus, uſu venit.

Unde exceptiones tamen non deſunt. Ita in Africa, regionum omnium calidiſſima, et ubi ideo capilli craſſiores eſſe debent, e contrario tenues prae ſe ſpeciem lanuginis ferunt. Quod, etſi non explanare, tamen rationis ſimilitudine illuſtrare, licet.

In multis morbis cutaneis, materiam copioſam ulcuſcula ejiciunt, quod humorum ad quaedam cutis vaſa

ſa impetum fieri oſtendit. Qui utique morbi ſaep
remediis ſudorem moventibus ſanantur. Quomod
hoc fit? Cum humorum nunc forma ſudoris per va
ſana copia excernatur, ideo a vaſis morbidis ſic abu
dantia avertitur. Et ita ulcuſcula antea humida e
ſiccantur, cruſtaeque formantur, quae delapſae de
ſanam infra cutem oſtendunt. Hoc modo, impetu i
cutem primum facto, capilli magis creſcunt; quo m
gis etiam magiſque adaucto, et humoribus faciliu
per vaſa perſpirantia e corpore dimanantibus, copi
capillorum incremento inſerviens, imminuitur, et pi
attenuati quaſi lanugo evadunt. Quam opinionem h
confirmare videtur, quod Nigrorum, quibus pro pil
quaſi lana eſt, bulbi ſeu radices capillorum attenua
et graciles *, tanquam ob nutrimenti defectum, app
rent; et calidiſſimas tantum regiones incolentibus, a
qui ab iis alibi prognati ſunt, lanae magis quam pil
rum ſpecies eſt.

CAP. IV.

De Generatione.

Cauſis, quae colorem mutent, ſtaturam magna
aut parvam inducant, et crines aut alias partes affic
ant

* Haller. El. Phyſiolog. tom. V. p. 33.

ant, ſic explicatis; eas nullo modo neceſſarias eſſe, hominesſque notis et varietatibus modo memoratis, ſimul ac in lucem editi ſunt, diſcriminari, ſaltem has diu ante, quam cauſis externis tribui poſſint, exoriri, objici poteſt. Quod certe quoque verum eſt. Et quo igitur modo explicandum eſt? Nam aut explicationes noſtrae futiles et fruſtra ſunt, aut multae proprietates acquiſitae a parente ad prolem transferuntur. An igitur transferuntur? Profecto ſic videtur. Ita forma corporis, habitu vultus, crinis colore, et vocis ſono, ſibi omni ex parte ſimilem, filium pater gignit. Temperamentum quoque a parente ad prolem profluit. Item ſigna quaedam propria diu eandem hominum propaginem diſtinguunt. Sed hanc rem praecipue hiſtoria morborum illuſtrat. Cujus rei exemplo omnibus noto podagra, ſcrophula, et mania ſunt. Quin et alvi profluvia, et praeter naturam aortae arcus dilatationes, eandem diu familiam infeſtant *. Quae conditiones morboſae, eodem in loco, ac quaelibet aliae corporei ſtatus mutationes, habendae ſunt. Utque de utriſque pariter loquar; certe cur ea mutatio qua nigra cutis evadit, a parente ad prolem communicetur, explicatu non difficilius eſt, quam cur ea, quae podagram ſimili modo tranſdit, etiam communicetur; neque, quod certo poſt diem natalem tempore cutis nigreſcat, conceptu difficilius eſt, quam quod poſt annos aliquot parentis ſcrophuloſi proles, ulceribus infeſtetur.

Verum

* Praelect. Doct. Cullen.

Verum nihilominus vera res eſt, quod explicabilis nobis non eſt; et proprietates hominum acquiſitas ad poſteros deſcendere, non eſt addubitandum.

Sic re vera conſtituta, inde, quare tantas coloris, ſtaturae, et aliorum de quibus relatum eſt, mutationes ex cauſis allatis, homines patiantur, haud obſcurum erit. Ater parentis color in filio, iiſdem rebus externis objecto, atrior evadere, et ſic per ſecula magis magiſque in nigredinem verti; eoque modo a cauſis minimis, noſque fallentibus, cum quaeque generatio aliquid ad eos augendos conferat, magni tandem effectus profluere poſſunt.

Cur alia aliis gentibus faciei et vultus forma permaneat, hoc explicatur, quod ſibi ſimilem parens prolem edit.

Quot vero ad cutem ab albo ad nigrum, aut alio modo mutandam, ſeculis opus ſit, dictu difficile eſt. Verum, ſi a ſubito Solis et aëris in cute mutanda effectu conjicere liceat, tempus longum neceſſarium non eſt. Quod autem Europei regiones calidas incolentes colorem fuſcum aut nigrum non poſt longiſſimum temporis ſpatium acquirunt, Nigrique in Europam tranſducti diu non albeſcunt, ejus rei cauſa eſſe poteſt; quod neque illi horum vivendi modos moreſque, et alia externa, quae adeo ad mutationem valere dicta ſunt, unquam experiuntur; et, ſi neceſſitate aut fortuna adverſa experiuntur, pariter ac hi colore mutantur *; neque his

* Hawk. Vol. III. p. 751.

his ad molle iſtud vitae genus, quo candor tantopere continetur, miſeris mortalibus, provehi contingit.

Praeterea, candoris et nigritiae cauſarum remotarum aliquantum diverſa ratio eſt; multoque citius ater, quam candens color, acquiritur, diutiuſque retinetur. Ita unius diei Solis ardor plus fuſcedinis imprimet, quam longi temporis idonea ad eum vitandum adhibita cura delebit. Quae obſervatio, quo modo ad eos, qui notas proprias in aliqua regione acquiſitas, in alia eo tranſducti, retinent, deduci poſſit, nigredinemque ibi, ubi cauſae ejus ſublatae ſunt, permanentem tamen explicet, facile intellectu eſt.

Sic quaeſtione, quomodo a parentibus ad prolem, quae ſingulos diſtinguunt, notae transferantur, abſoluta; altera illa, nempe, quomodo ab his illae notae, quae non ſic transferuntur, differant, quaeve cauſa ſit, quod alia nota parenti propria, alia non, transferatur, recurrit. Ad quod reſpondendo imparem me fateor. Rerum enim Fabricator in ultimis naturae receſſibus prolis ſuſcipiendae negotium abdidit, omnemque ejus rei progreſſum alta caligine merſum obrutumque celavit, nunquam forſitan in lucem excitandum. Eoque e tali cauſa res veras pendentes explicare vanus foret, et irritus labor.

Quod, tametſi ita eſt, quaedam tamen ad generationem pertinentia, miranda quidem, ſed nihilo vera minus, non memorare non poſſum.

Inter

Inter nigros interdum albi naſcuntur *, et quin alios quoque albos ex ſe ſuſcipiant, neutiquam dubito.

Inter albos unum tantum nigrum natum accepimus †, quem ſibi ſimilem filium genuiſſe, ingenioſi viri, medici et rerum inveſtigatoris, Jacobi Lind, qui ipſe ſuis oculis vidit, relatu accepimus.

Equidem, naturam omnem ad meam opinionem videri cogere nolim; verum, ut hae obſervationes colori nigro dando ſpecierum diverſitatem non neceſſariam eſſe, proprietateſque cum alias, tum hanc, rebus externis acquiri, et ſic a majoribus ad poſteros deſcendere, probant; ita eandem traditam jam de colore doctrinam aliquo modo confirmant.

Alborum inter nigros cutis furfuracea quaſi eſt ‡, id eſt, cuticula in ſquamulas abit, nec ſatis diu, ut in nigredinem eat, permanet. Nigri inter albos, ut et filii ejus, cutis denſa et dura quaſi fuit §, quae res denſitatem magnopere ad colorem conferre oſtendit, et noſtram opinionem tuetur.

C A P. V.

De Mentis Varietatibus.

Mentis aequa, ac corporis hominis, et nonnullis etiam majora, diſcrimina apparuerunt. De qua re, quoniam

* Hiſt. Gen. de Voy. par M l'Abbe Prevoſt. Tom. IV. p. 59. Hawk. Vol. II. p. 188. Maupertuis, Tom. II. p. 116.

† Phil. Tranſ. No. 424.

‡ Hawk. Vol. II. p. 188.

§ Phil. Tranſ. No. 424.

quoniam propoſiti noſtri pars eſt agere, pauca dicenda putavi.

Hoc caput in duas partes recte deduci poſſe videtur: Quorum in altero ratio et prudentia, in altero mores, tractentur. Et, quo facilius notio noſtra capiatur, prius, quam de utrovis argumento agam, utrumque exemplo illuſtrabo. Igitur, ſi alter homo argutus, ingenio acutus et docilis, alter hebes, ſtolidus, et ab omni diſciplina alienus eſt, ea res ad rationis et prudentiae differentiam referenda eſt. Verum, ſi quis animoſus, vividus, alacris, et animi felix eſt, eique contrarius alter triſtis, moeſtus, et miſer, eam rem morum eſſe dicimus.

In priore parte, quaeſtio protinus ad animum accurrit, Quae ſit differentiae cauſa? An ad Deum referenda eſt? juſtumque et omnibus aequum numen adeo mente diverſos feciſſe homines, credendum eſt, ut hunc ſtultum, illum ſapientem, magnanimum unum, ignavum alterum crearit? Certe, me judice, non, mentiſque quae videntur differentiae, cauſis naturalibus tribuere verius et aequius eſt.

Ut has paucis inquirem; non tam naſcendi ſorte, quam rationis uſu et exercitatione, alius ab alio inter ſe homines, ingenio differre videntur, eodemque fere modo, quo corporis, mentis quoque, uſu ſcilicet, facultates magis minuſve eſſe abſolutae. Cujus exercitationis, cum plures cauſae ſint, has in tria capita, ſitum, educationem, et animi affectiones, redigam.

Quod ad primum attinet: Si quis in eo loco eſt, ut aut inſuperabilia impedimenta, aut nulla, actioni-

bus ejus, objiciantur ; in illo caſu deſperationi, in ho
ignaviae, ſeſe tradit, pariterque in utroque nihil agi
Reque vera, in ſimilibus inter ſe rebus, Samoidei e
Nigri poſiti videntur. E contrario, ſint alicui homin
omnia vitae neceſſaria, non tamen, propter coelum, ſo
lum, aut alia quaevis, certa ; quid fit? Statim certior
arte et induſtria reddere conatur. Pecora quaerit. Hin
copia, et cum hac, proles creſcunt. Colendi ad vic
tum agri ſunt, jamque abundantia naſcitur. Qua in
quies humanae animae cupido non contenta, neceſſa
riis commoda addit, dein elegantiae appetuntur, poſtre
mus luxus eſt. Creſcente vitae cultu, artes ſemper
ſaepe ſcientiae, creſcunt. Hominem rudem primum
jam ad ſummum cultus et humanitatis veſtigium pro
vectum, contemplato ; quantum idem ſibi diſcrepat
Gradus etiam quibus tanta aſſecutus eſt, reſpice. I
nullis proximis duobus major rationis et prudentia
vis, quam in Samoideo tugurium infra terram adver
ſus frigora ſtruente, aut in Nigro umbellam, qua a ca
lore protegatur fabricante, cerni poteſt.

Quin et ſub iiſdem rebus poſitorum hominum mag
na aliquando differentia apparet. Quantum inte
Iſaacum Newtonum, aut Verulamum, et omnes ſer
iis coaevos intervallum ! Qui tamen facultate ſe pro
pria, ad ſcientiam comparandam, aliis negata, poller
nunquam crediderunt. Accuratius quidem naturam
obſervarunt, obſervatiſque in ratiocinando meliu
aliis uſi ſunt. Sed id non iis naturale, tantumque uſu
ac conſuetudine comparatum. Quae vero ad eam
felicem conſuetudinem formandam contulerint, praete

ipſos,

ipſos, nemo facile dixerit, neque dicto quidem opus eſt; adeoque lubrica res eſt, ut et ipſos eos fallere potuerit; utpote cum multa rerum minuta conſuetudinem, iis, qui ei objiciuntur, neſcientibus, quotidie facere cernantur. Reque vera multi, qui ſcientias felice labore promoverint, ſe, caſu fortuito, ad iis animum adjiciendum ductos eſſe fatentur. Ut igitur ea ad rationem excitandam ampliandamque ſitus vis eſt; ita,

Ad idem animi affectiones, et praecipue cupiditates, plurimum quoque valent. Quid non ad ſcientiam et cognitionem, maxime in rebus publicis regendis et adminiſtrandis, aut benevolentia, aut aemulatio, aut invidia, aut ambitio, aut gloria praeſtiterunt?

Quid ad animum formandum et excitandum, educatio ac diſciplina valeat, nemo dubitat. Verum ea certe optima diſciplina eſt, quae non ſolum praecepta impertit, ſed etiam mentis facultates exercet, et quaſi praeire dictatis cogit *. Stimulum quoque menti ad diſcendum, aemulationem, curioſitatem, blanditias, et ſaepiſſime terrorem, inſtitutionis pueritiae rectores, addunt. Utra via potior habenda ſit, alii judicent.

Ecquid ad mentis facultates augendas aut imminuendas valet conformatio? Mentis actiones, ſi a genere nervoſo, praecipue cerebro, non omnino pendentes, ſicut ii, qui mentem materiae expertam eſſe negant, opinantur, ſaltem ſine dubio cum eo arctiſſime connectuntur, et variante hoc, variant. Quod varietates mentis hominis ſani, et ejuſdem aegroti, animoſi, et triſtis, probare videntur. Fracto cranio, aut compreſſo cerebro,

* Rouſſeau Emil. Livr. III.

cerebro, qui modo acute cogitata prolocutus eſt, nunc rationis et mentis inops quaſi videtur. Et quis, mutato cerebri ſtatu, non mutari quoque mentem, his exemplis doctus, dubitaverit?

Utrum quoque hujuſmodi cerebri conditio propria aliqua, mentem afficiens, a parente ad prolem fluit? Sic certe temperamenta communicari ſupra dictum eſt. Temperamenta autem alia cum aliis mentis tonis aut conditionibus ita conjunguntur, ut, vulgari ſermone, ad mentem ſolam, deducantur. Ergo, ſi quaedam cerebri conditiones, a quibus aliquae mentis actiones profluunt, forte naſcendi tranſmittuntur, quid obſtat, quin partis quoque cerebri, rationi inſervientis, conditio propria, ſimili modo tranſmittatur? Atque hoc multo veriſimilius ei erit, qui hujus partis ſtatum morboſum, qualis mania eſt, a majoribus ejuſdem familiae ad poſteros per ſecula transferri reputaverit.

Aliquid igitur conformationi et ſtaminibus primigenitis, plus exercitationi, quatenus ſitus, animi affectiones, et educatio eam invitant, in rationis et prudentiae negotio, tribuendum eſſe, jam relata ſuadent.

Sed mentis varietates peregrinatores magnopere ultra verum amplificarunt, qui regionum diſſitarum incolis, vitae ratione, moribus et inſtitutis a ſuis diverſiſſimis utentibus, virtutem negaverunt; haud unquam reputantes, Tartarum hominem equo docendo, Indumque tugurio erigendo, idem ingenium, quod dux Europeus exercitum inſtituendo, aut Inigo Jones regiam aedificando, oſtendere.

In nulla re quam in moribus magis diſcrepant homines. Ab innumerabilibus originibus ſunt. Coelum,

n †, ſolum ‡, victus §, occupationes, leges, religio, mines ſinguli, dominatio, regia imperii forma, et s publica ||, cum millibus aliis, mirum in modum rum mores informant commutantque.

Quod ad coelum attinet, viri egregii verbis uti lice- "Under the extremes of heat or of cold, the active nge of the human ſoul appears to be limited, and en are of inferior importance, either as friends or as emies. In the one extreme, they are dull and ſlow, oderate in their deſires, regular and pacific in their anner of life; in the other, they are feveriſh in their ſſions, weak in their judgments, and addicted by mperament to animal pleaſure **."

Cauſarum relatarum effectuum multa exempla ante ulos ſunt, quae omnia memorare temporis ratio ve- t. Ideoque uno aut altero, quo quid unus homo va- at, clariſſime illuſtratur, exemplo ero contentus. Ly- rgi leges et mores, prioribus prorſus cum ipſo in ex- um actis, quae non in voluptatem, ſed utilitatis, tam iblicae quam privatae, et auſterae virtutis cauſa, in- tutae ſunt, tamen annorum ſeptingentorum ſpatium uraverunt. Item Petrus merito cognomine Magnus, uſſorum Imperator, qui gentem barbaram, rudem, auditam, aut ſpretam, humanitate et cultu donavit, , contra inſita animis praejudicia, moribus ornavit, gibus emendavit, et nunc imperium diu potentiſſi- o alteri metuendum, aliis gentibus et nationibus ſuſpi-

† De l'Eſprit des lois, liv. 14, 15, 16, 17.

‡ De l'Eſprit des Lois, livr. 18.

§ Hiſt. des Indes, tom. I. p. 66. || Ibid. liv. 4, 5, 7.

** Ferguſon's eſſay on the hiſtory of civil ſociety, Part III. Sect. I.

ſuſpiciendum, poſteris tradidit, alterum hujus rei emplum imprimis illuſtre eſt.

Verum, utut variae cauſae ſunt, quae homin mores formant commutantque, una tantummodo quae eos diuturnitate, ſtabilitate, et aeternitate q donat. Ea imitatio eſt, principium in homine pot tiſſimum. Hoc mores, hoc modos, et omnia fere quirimus. Cujus tanta aliquando vis eſt, ut ad a imitandos vel inviti et coacti impellamur. Ab eod morum in familia, in urbe, aut in gente univerſa, p det ſimilitudo. Quod Poetae, qui naturam huma mentis ex toto perſpexit, bene notum erat.

Falſtaff. "It is a wonderful thing to ſee the ſe bable coherence of his men's ſpirits and his: Th by obſerving of him, do bear themſelves like foo juſtices: He, by converſing with them, is turned to a juſtice-like ſerving-man. Their ſpirits are married in conjunction, with the participation of ciety, that they flock together in conſent, like ſo ma wild geeſe. It is certain, that either wiſe-bearing ignorant carriage is caught, as men take diſeaſes, of another." *Shakeſpear, King Henry* IV.

Pauci ſane ſunt, qui, quid rectum aut contra in m ribus ſit, ipſi pro ſe judicant, et etiam pauciores pro ſe cogitantes, et a vulgo diſſentientes, tamen p priis ſuis ipſorum opinionibus mutatos mores acco modant.

FINIS.

ERRATA.

Pag. 6. l. 24. *pro* libero, *lege* liberos
25. l. 23. *pro* in aures *lege* inaures
26. l. 20. *pro* praecipua *lege* praecipuae.